

DIGITAL SUVERÆNITET

IT-Branchens perspektiver
og anbefalinger

IT-BRANCHEN

Den nye, geopolitiske verdensorden – eller uorden – har sat en ny presserende digitaliseringspolitisk agenda:

DIGITAL SUVERÆNITET

Danmark og Europa er nu nødt til at tage stilling til, hvordan vi sikrer tilstrækkelig robusthed, råderet og autonomi over vores digitale infrastruktur.

INDHOLD

- 2 PROBLEMSTILLINGEN: DANMARK ER MEGET DIGITALISERET, MEN DYBT AFHÆNGIG AF IKKE-EUROPÆISK TEKNOLOGI
- 3 STATUS: EN TABENDE EUROPÆISK TILGANG TIL DIGITALISERING
- 4 EN NY EUROPÆISK TILGANG: ET ÅBENT OG SUVERÆNT EUROPA
- 5 IT-BRANCHENS ANBEFALINGER
- 8 AFSLUTTENDE BEMÆRKNING

PROBLEMSTILLINGEN: DANMARK ER MEGET DIGITALISERET, MEN DYBT AFHÆNGIG AF IKKE-EUROPÆISK TEKNOLOGI

Danmark er et af verdens mest digitaliserede lande. Ikke mindst er vi langt fremme med offentlig digitalisering. En meget høj andel af danskerne bruger flittigt digitale løsninger fra det offentlige – og med stor tillid. Som samfund har det givet os betydelige fordele, men det indebærer samtidig, at vi er stærkt afhængige af den digitale infrastruktur. Nu må vi, i lyset af den nye geopolitiske situation spørge os selv, om vi har tilstrækkelig kontrol over den.

Udfordringerne er mange og komplekse. I dag er offentlige digitale løsninger i vidt omfang bygget på et fundament af amerikanske komponenter. Den offentlige sektor er ligesom små og store virksomheder, i høj grad afhængig af amerikanske selskaber og deres teknologi. Konkurrencesituationen på det digitale område, fx inden for cloud, er centreret om nogle få leverandører, der sidder på meget store dele af markedet.

I dag opbevares ca. 92 pct. af Vestens data i USA¹, ligesom knap 70 pct. af Europas marked inden for cloud er domineret af amerikanske virksomheder² – og i Danmark står en lille gruppe større, amerikanske selskaber for hele 87 pct af cloudmarkedet i 2024³. Samtidig importerer Europa hele 80 pct. af sin digitale teknologi⁴, og står kun for 7 pct. af verdens investeringer i AI⁵, samt 10 pct. af den globale produktion af mikrochips⁶. Kort sagt: Europa halter bagud, både på nyere teknologier som kunstig intelligens, og på de forudsætningskabende komponenter, der muliggør udvikling af nye teknologier.

Europa er under pres både økonomisk, teknologisk og nu også sikkerhedsmæssigt. Hvis det i fremtiden skal være Europas digitale verdensbillede, vi skal leve i, og ikke USA, Kina eller Ruslands, så skal vi kunne svare på spørgsmålet: **Hvordan kan Danmark sammen med resten af Europa styrke sin digitale autonomi og gøre sig mindre afhængig af ikke-europæisk teknologi?**

¹ Propp, Kenneth. *Waving the flag of digital sovereignty*. Atlantic Council, 2019

² Knafo, Sarah. DRAFT REPORT on European technological sovereignty and digital infrastructure (2025/2007(INI)), 2025

³ Fazliu, Qëndrim. *Fem amerikanske techgiganter styrer Danmark: Det kan få store konsekvenser*. Computerworld, 2025

⁴ Peressotti, Marco; Keating, Vincent og Jan Stentoft. *Forskere: Europas digitale afhængighed truer vores sikkerhed. Men vi kan stadig genvinde suveræniteten*. Altinget, 2025

⁵ Knafo, 2025

⁶ Knafo, 2025

STATUS: EN TABENDE EUROPÆISK TILGANG TIL DIGITALISERING

Europas tilgang har været kendetegnet ved primært at bruge regulering som løftestang for kontinentets digitale årti frem mod 2030. Draghi- og Letta-rapporterne har været et wake-up call for Europa og har sat klart lys på vores manglende konkurrenceevne og innovation. Rapporterne er blevet afsæt for en helt ny politisk kurs med usædvanlig bred politisk opbakning i Europa, med fokus på at lukke det massive teknologiske investeringsgab til USA og Kina. Samtidig er nødvendigheden af at finde en ny balance mellem regulering og innovation blevet tydelig.

Konklusionen halvvejs må være, at Europas mål om at opnå en digital styrkeposition primært gennem regulering har bragt os langt i forhold til en ansvarlig tilgang. Men vi har fejlet i forhold til at sikre tilstrækkelige investeringer, innovation og opbygning af egen kapacitet i Europa. Det er positivt, at store amerikanske selskaber i disse år investerer mere i Europa og Danmark, bl.a. i udbygning af den digitale infrastruktur, men der er behov for, at vi også selv investerer mere.

Det stærke fokus på regulering er en stærk løftestang for en etisk tilgang, men er med en uhensigtsmæssig implementering endt som en hæmsko for europæiske virksomheder. Over 60 pct. af de europæiske virksomheder oplever regulering som en barriere for deres investeringer, og 55 pct. af små og mellemstore virksomheder peger på regulatoriske byrder som deres største udfordring⁷.

Nøgternt betragtet er Europa ikke lykkedes med at skabe en stærk tech-industri – på trods af både stærke forsknings- og startupmiljøer. Kun 4 ud af verdens top 50 tech-virksomheder er europæiske⁸, og en stor andel af de lovende vækstvirksomheder, de såkaldte unicorns, forlader Europa. Vi ser også en klar tendens til at lovende tech-virksomheder forlader Danmark.

Samlet tegner det et dystert billede af Europas fremtid, der halter bagud på en stribe teknologier (cloud, AI, mikrochips, mv.) og i høj grad er afhængig af ikke-europæisk teknologi, komponenter og råmaterialer. Europa har i for høj grad skabt sine løsninger og innovation oven på amerikanske fundamenter – billedligt talt er vi i Europa måske enormt dygtige til at lave højtænder, vejstriber og lyskryds, men vi kan ikke bygge vores egne veje. Denne tilgang har givet værdi og sikret os adgang til den nyeste teknologi og bl.a. muliggjort, at vi i Danmark har en stærk digital offentlig sektor, men nu er vi nødt til at finde en ny balance mellem regulering, investering og innovation.

⁷ Draghi, Mario. The future of European competitiveness (Part A | A competitiveness strategy for Europe), 2024

⁸ [EU's Konkurrenceevnekompass, 2025](#)

EN NY EUROPÆISK TILGANG: ET ÅBENT OG SUVERÆNT EUROPA

Det nye syn på Danmark og Europas afhængighed af og forbundethed med USA gør det klart, at i en uforudsigelig verden er det ikke nok, at vi ruster op og sikrer os territorielt. Teknologisk afhængighed kan få sikkerhedspolitiske konsekvenser. Det er afgørende, at vi også sikrer os digitalt, og at sikre vores digitale suverænitet har således både et sikkerhedsmæssigt og økonomisk formål.

Derfor skal Europa i fremtiden kunne mere selv digitalt. Det er afgørende, at vi i Europa lykkes med at innovere mere, bygge flere løsninger selv og opbygge rammerne for en stærk europæisk tech-sektor. Det kræver, at vi i Europa redefinerer vores tilgang og skaber nogle helt andre rammer for den europæiske industri.

Løsningen er ikke, at vi i Danmark eller Europa lukker os om os selv. Det er afgørende for Europas globale konkurrenceevne, at vi har adgang til den nyeste teknologi. Men den geopolitiske situation kræver, at vi skal finde en ny balance mellem et digitalt suverænt og samtidigt åbent Europa.

Der er ikke en entydig definition af digital suverænitet, men inspireret af forskning på området og EU's arbejde, definerer vi digital suverænitet således:

Digital suverænitet er adgangen og evnen til at udvikle, anvende, beskytte og fastholde kritiske og strategiske teknologier, der er nødvendige for vores økonomiske, sikkerhedsmæssige og politiske uafhængighed og beslutningskraft.

Dansk og europæisk digital suverænitet er således ikke kun et spørgsmål om at styrke vores innovationskraft og konkurrenceevne samt tage livtag med de strukturelle og juridiske barrierer, der blokerer disse. Det er et spørgsmål om, hvordan vi sikrer, at Europa kan kontrollere og forme sin digitale fremtid, mindske uønskede afhængigheder og styrke forsyningssikkerheden omkring vores digitale infrastruktur.

IT-BRANCHENS ANBEFALINGER

Det er nødvendigt at igangsætte en prioriteret indsats for at sikre vores digitale suverænitet, men det er ikke muligt eller hensigtsmæssigt med kort afsæt at erstatte al amerikansk teknologi med europæisk. Danmark er med succes et højt digitaliseret land, og adgangen til den nyeste teknologi er, ligesom samhandel og internationale investeringer, essentielt for en lille og åben økonomi. Et skifte vil være både bekosteligt og koste på kvaliteten. Heller ikke på langt sigt tror vi, at det er den rette strategi, at Danmark og Europa lukker sig om sig selv.

Vi er nødt til hurtigt at få kortlagt vores strategiske sårbarheder samt udarbejde en vision og plan for at realisere digital suverænitet – både på kort og længere sigt. Vi skal både undersøge og understøtte brugen af alternativer fra europæiske leverandører, øge brugen af open source hvor det er hensigtsmæssigt, og samtidig sikre at den eksisterende infrastruktur og de eksisterende løsninger baseret på ikke-europæiske leverandører fortsat kan anvendes – eventuelt under andre vilkår.

Den overordnede anbefaling er derfor, at Digitaliseringsministeriet så hurtigt som muligt:

- opretter en tværministeriel indsatsgruppe, der har til opgave at sikre fremdrift på agendaen om digital suverænitet, og står for det koordinerende og udførende arbejde.
- opretter en referencegruppe for digital suverænitet med relevante aktører og virksomheder inden for forsyning, digitalisering og sikkerhed, der skal komme med forslag, bidrag og anbefalinger til indsatsgruppens arbejde.
- igangsætter arbejdet med at udarbejde en vision for Danmarks digitale suverænitet som en del af en samlet europæisk suverænitet.

Fortsætter side 6

Første hastende indsats er at:

- **Kortlægge uønskede teknologiske afhængigheder og sårbarheder** og tage initiativ til at mitigere dem bedst muligt. Analysen skal definere, kortlægge og prioritere, hvilke systemer, der er kritiske for samfundets funktion og hvorfor, samt identificere for hvilke af disse systemer og områder der er uønsket stor teknologisk afhængighed eller sårbarhed. På de områder, hvor der er uønsket stor teknologisk afhængighed, skal der igangsættes initiativer, der anskueliggør, hvordan systemerne realistisk kan frisættes fra denne afhængighed, samt kortlægge alternativer til den eksisterende teknologiske bundethed. Analysen skal også bidrage til at definere under hvilke forudsætninger ikke-europæiske tech-virksomheder fortsat kan levere infrastruktur og løsninger, fx opbevaring af data inden for Europa.
- **Igangsætte en analyse, der identificerer Danmarks digitale styrkepositioner og svagheder.** Danmark skal afklare, hvordan vores nationale styrkepositioner kan bidrage til en samlet europæisk indsats. Målet er ikke, at Danmark skal kunne alt, men at Danmark kan bidrage meningsfyldt til den europæiske indsats. Ligesom det heller ikke er realistisk på kort sigt, at Europa skal kunne alt selv teknologisk.
- **Formulere forskellige scenarier, herunder en nødplan, samt mitigerende handlemuligheder for relevante alternative scenarier**, der adresserer, hvis Danmark i varierende grad ufrivilligt, akut og fuldstændigt mister adgang til ikke-europæisk teknologi, eller hvis dataoverførsler og anvendelse af ikke-europæiske cloudløsninger umuliggøres.

Opfølgende indsats:

- **Udarbejde en samlet plan for både den første hastende indsats, samt en 3-5-års plan**, der på baggrund af analyserne, skal anskueliggøre en transformation af den digitale infrastruktur, der styrker den digitale suverænitæt.
- **Igangsætte en konkret afprøvning af allerede tilgængelig dansk og europæisk teknologi** på udvalgte områder, så alternativer til eksisterende løsninger og infrastruktur kan vurderes.

Fortsætter side 7

På længere sigt skal Danmark i samarbejde med EU:

At opbygge digital suverænitet kræver en mere aktiv, ambitiøs og holistisk tilgang til hvordan vi i Europa opbygger vores kritiske sektorer. Derfor bør Danmark ikke gå enegang med nationale særregler, men bl.a. i regi af det kommende EU-formandskab, tage initiativ til en strategi for digital suverænitet i EU. For skal vi lykkes, så kræver det bl.a. en ny industripolitik, forbedrede rammebetingelser og flere investeringer i tech-virksomheder, herunder:

- **Massive investeringer i teknologi.** I Europa halter vi markant bagud med at investere i udviklingen af nye teknologier, og vi skal justere vores tilgang til offentlige udbud og samhandel. Både i USA og Kina bruges offentlige udbud i høj grad til målrettet at opbygge egen kapacitet inden for kritiske sektorer. Derfor er der brug for, at den igangværende revision af EU's udbudsregler skaber rammerne for strategiske investeringer i Europa, samt at national og kontinental sikkerhed og kontrol tæller som væsentlige faktorer ved udbud af kritisk infrastruktur og løsninger. Flere udbud på kritiske områder skal målrettes europæiske virksomheder og startups, og der skal også investeres i danske tech-virksomheder, fx gennem forsvarsmidler.
- **Genbalancere regulering, administration og innovation.** Vi skal ikke opgive at sætte rammer for teknologien, men vi skal sikre bedre ensretning, fortolkning og implementering af regulering på tværs af EU-landene. Samtidig skal vi strategisk bruge teknologi-positiv lovgivning til at drive den ønskede udvikling. Komplekse og byrdefulde områder, som fx GDPR, skal simplificeres, så juridiske barrierer for fx anvendelse af AI, fjernes. Der bør arbejdes for bedre mulighed for passporting, altså at teknologi- og AI-løsninger godkendt i et land, kan anvendes overalt i EU. Hvis ikke de kommende europæiske investeringer i ny teknologi skal være tabt på forhånd, så haster det med at give hele reguleringen af teknologi et gennemsyn og foretage en revision, der skaber rammerne for udvikling af innovativ teknologi og en skalerbar tech-industri i Europa.
- **Opbygge rammer og vilkår, der udvikler og fastholder europæiske tech-virksomheder.** Der er brug for at skabe et reelt og velfungerende indre kapitalmarked i Europa, da mangel på risikovillig kapital er en af årsagerne til, at lovende tech-virksomheder forlader kontinentet. Derfor er der brug for at sikre investeringer i vækst og skalering af tech-virksomheder fra de institutionelle investorer. Samtidig kræver udviklingen af en styrket tech-industri i Europa adgang til talent, og allerede i dag er der massiv mangel på digitale kompetencer. Derfor skal der igangsættes initiativer, der kan uddanne og tiltrække flere tech-kompetencer i Europa.
- **Undersøge og understøtte alternativer.** Styrkelse af Europas digitale suverænitet indebærer også, at alternative modeller og tilgange til udvikling og anvendelse af digitale teknologier skal undersøges, samt hvor det er værdifuldt, understøttes; fx øget brug af open source, åbne standarder, globale-lokale partnerskaber og tværnationale initiativer som EuroStack-initiativet.

AFSLUTTENDE BEMÆRKNING

At opbygge reel digital suverænitet er for Danmark og Europa en enorm og kompleks opgave, og i dette første bidrag har vi fokuseret på den principielle tilgang, de overordnede anbefalinger og de første lag i diskussionen, primært med fokus på software og data. Her har vi et akut efterslæb, som Europa i lyset af den nuværende og uforudsigelige geopolitiske situation, skal forholde sig til.

Der vil i den kommende tid blive behov for på en række delområder at udfolde og uddybe vejen til europæisk digital suverænitet. Blandt andet ser vi behov for en analyse af og plan for, hvordan Europa opbygger en robust forsyningskæde i forhold til råstoffer, kritiske materialer og komponenter som chips og sensorer.

IT-Branchen vil bidrage aktivt og konstruktivt hertil og stiller sig fuldt til rådighed med vores faglige dybde, tekniske viden og brede repræsentation af branchen.

Udgivet af IT-Branchen i juni 2025.

VI SKABER ET DIGITALT DANMARK MED MENNESKET I CENTRUM

IT-Branchen er Danmarks største brancheorganisation for it- og televirksomheder. Vi hjælper hver dag branchen og samfundet med at vokse.

I IT-Branchen brænder vi for at skabe et digitalt samfund for alle. Et samfund i vækst, og hvor Danmark står som et globalt fyrtårn, fordi vi udnytter teknologien til gavn for klimaet, økonomi en og det enkelte menneske.

Det gavner Danmark, erhvervslivet, den enkelte borger og vores medlemsvirksomheder.

LÆS MERE OM OS PÅ [ITB.DK](https://itb.dk)